

Valsts prezidents tiešraidē no CERN ar Valmieras un Cēsu skolēniem diskutēs par zinātnes sasniegumiem

Pirmdien, 20. janvārī, viesojoties Eiropas Kodolpētniecības centrā (CERN), Valsts prezidentam Egilam Levitam paredzēts teletilts, ar kura starpniecību viņš sazināsies ar Latvijas skolu jauniešiem, daloties savos iespaidos par CERN redzēto, kā arī apspriežot jautājumus par zinātņi un fiziku. Teletiltu organizē CERN un Rīgas Tehniskā universitāte (RTU).

Prezidenta vizīte CERN ir signāls tam, cik Latvijā nopietni uztver pētniecības iespējas šajā pasaulē vadošajā zinātnes centrā, kā arī novērtējums Latvijas zinātnieku

līdzšinējam darbam CERN. Vizītes laikā E. Levits iepazīsies ar CERN darbu un tiksies ar centra vadību, lai pārrunātu Latvijas un CERN sadarbību un Latvijas iestāšanos CERN asociētās valsts statusā.

Pēc CERN apskates prezidents teletiltā uzrunās Latvijas jauniešus – Valmieras Valsts ģimnāzijas, Cēsu Jaunās pamatskolas, RTU Inženierzinātņu vidusskolas, Aizkraukles novada ģimnāzijas un Talsu Valsts ģimnāzijas skolēnus. Viņš pastāstīs par saviem iespaidiem CERN, kā arī uzklūs skolēnu domas par zinātņi un fiziku. Sarunu vadīs RTU profesors un CERN zinātniskais līdzstrādnieks Toms Torims.

Savukārt RTU zinātnieki Artūrs Ivanovs un Kārlis Dreimanis, kuri strādā CERN, virtuālajā tūrē skolēniem parādīs centrā notiekošo, tajā skaitā arī CMS (*The Compact Muon Solenoid*) eksperimentu, kurā piedalās arī Latvijas zinātnieki un kura mērķis ir, izmantojot Lielo hadronu paātrinātāju, novērot un fiksēt jaunus fizikas fenomenus. Viens no plašāk zināmajiem šādiem atklājumiem ir Higsa bozons, kura eksistenci CERN zinātnieki apstiprināja 2012. gadā. CMS eksperimentā piedalās vairāk nekā 4000 fiziķu, inženieru un datorzinātņu speciālistu no vairāk nekā 40 valstīm un 200 zinātniskajiem institūtiem.

CERN jau 60 gadus ir pasaulē vadošais zinātniskais centrs, kurā notiek globāli nozīmīgi zinātnes atklājumi. RTU ar CERN sadarbojas jau kopš 2012. gada, savukārt Latvijas valdība 2018. gadā ir pieņēmusi lēmumu sākt valsts iestāšanās procesu CERN.